

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΧΟΡΧΕ ΛΟΥΙΣ ΜΠΟΡΧΕΣ

Άπαντα Πεζά

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΙΟΥ

Η δε [Πασιφάη] Αστέριον εγέννησε.

ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ, *Βιβλιοθήκη*, Γ', 1

Ξέρω πως με λένε φαντασμένο, ίσως και μισάνθρωπο, ίσως και τρελό. Οι κατηγορίες αυτές (που θα τις τιμωρήσω όταν έρθει η ώρα) είναι γελοίες. Μπορεί να είναι αλήθεια ότι δε βγαίνω από το σπίτι μου, αλλά αλήθεια είναι και ότι οι πόρτες του (άπειρες τον αριθμό*) είναι ανοιχτές μέρα και νύχτα τόσο για τους ανθρώπους όσο και για τα ζώα. Όποιος θέλει, μπαίνει. Δε θα βρει εδώ γυναικείες πομπές, ούτε τις αλλόκοτες τελετουργίες των ανακτόρων, αλλά θα βρει γαλήνη κι απομόνωση. Θα βρει ακόμα κι ένα σπίτι που είναι μοναδικό σ' όλη τη Γη. (Ψεύδονται όσοι λένε πως στην Αίγυπτο υπάρχει ένα παρόμοιο.) Ακόμα και οι συκοφάντες μου παραδέχονται πως σ' ολόκληρο το σπίτι δεν υπάρχει ούτε ένα *έπιπλο*. Άλλη γελοιότητα είναι το ότι εγώ, ο Αστέριος, τάχα είμαι φυλακισμένος. Να το ξαναπώ ότι δεν υπάρχει ούτε μία κλειδωμένη πόρτα; Να προσθέσω ότι δεν υπάρχει ούτε μία κλειδωνιά; Ένα σούρουπο, μάλιστα, βγήκα στο δρόμο· κι αν γύρισα εδώ πριν πέσει η νύχτα, ήταν γιατί με φόβισαν τα πρόσωπα του πλήθους – πρόσωπα ξεθωριασμένα και πλατσουκωτά, σαν ανοιχτή παλάμη. Ο ήλιος είχε βασιλέψει πια, αλλά απ' το απελπισμένο κλάμα ενός παιδιού και τις ηλίθιες ικεσίες του όχλου κατάλαβα πως μ' είχαν αναγνωρίσει. Ο κόσμος προσευχόταν, έφευγε μακριά, έπεφτε στα γόνατα· μερικοί σκαρφάλωσαν στο στυλοβάτη του Ναού των Λάβρεων· άλλοι μάζευαν πέτρες. Κάποιος, αν δεν κάνω λάθος, έπεσε στη θάλασσα για να κρυφτεί. Δεν είναι τυχαίο που η μητέρα μου ήταν βασίλισσα: δεν μπορώ να συχνωτίζομαι με τον όχλο, αν και το ζητάει η ταπεινοφροσύνη μου.

Πάντως, είμαι μοναδικός. Δε μ' ενδιαφέρει τι μπορεί να μεταδώσει ένας άνθρωπος στους άλλους· κι εγώ, σαν τον φιλόσοφο, είμαι της γνώμης ότι τίποτα δεν μπορεί να μεταδοθεί με την τέχνη της γραφής. Οι κοινότοπες και ενοχλητικές λεπτομέρειες δεν έχουν καμία θέση στο πνεύμα μου, που είναι

* Στο πρωτότυπο: *δεκατέσσαρες*· υπάρχουν, πάντως, σοβαρές ενδείξεις ότι, στο στόμα τού Αστερίου, το αριθμητικό επίθετο ισοδυναμεί με *άπειρες*.

πλασμένο για τα σπουδαία· ποτέ μου δεν κατάφερα να συγκρατήσω σε τι διαφέρει το ένα γράμμα από το άλλο. Κάποια γενναιόδωρη αδημονία δε μου επέτρεψε να μάθω να διαβάζω. Καμιά φορά, μετανιώνω γι' αυτό, γιατί οι νύχτες και οι μέρες είναι μεγάλες.

Να διευκρινίσω ότι δε μου λείπουν οι διασκεδάσεις. Σαν το κριάρι που χιμάει να κερατίσει, διασχίζω τρέχοντας τις πέτρινες στοές, ώπου να σωριαστώ στο χώμα, ζαλισμένος. Κρύβομαι πίσω από μια στέρνα ή στη στροφή ενός διαδρόμου και καμώνομαι ότι με κυνηγούν. Έχει κάτι εξώστες, απ' όπου αφήνομαι να πέφτω ώπου να γεμίσω αίματα. Οποιαδήποτε στιγμή μπορώ να παίξω τον κοιμισμένο, κρατώντας τα μάτια μου κλειστά και βαριανασαίνοντας. (Κάπου κάπου, κοιμάμαι στ' αλήθεια· κάπου κάπου, ανοίγω τα μάτια μου, και το χρώμα της μέρας έχει αλλάξει.) Απ' όλα τα παιχνίδια μου, όμως, αυτό που μ' αρέσει πιο πολύ, είναι να παίζω τον άλλο Αστέριο. Κάνω πως με επισκέπτεται και πως του δείχνω το σπίτι. Όλο ευγένεια και φιλοφρονήσεις, του λέω: «Τώρα επιστρέφουμε στην προηγούμενη διασταύρωση», ή: «Τώρα βγαίνουμε σε μιαν άλλη αυλή», ή: «Καλά το φαντάστηκα πως θα σου άρεσε το φρεάτιο», ή: «Κοίτα εδώ μια στέρνα που γέμιζε άμμο», ή: «Τώρα θα δεις πώς διακλαδώνεται το υπόγειο». Καμιά φορά, κάνω λάθος, και τότε γελάμε κι οι δυο με την καρδιά μας.

Τα παιχνίδια αυτά δεν είναι το μόνο πράγμα που έχω κατεβάσει απ' το κεφάλι μου· μ' έχει απασχολήσει πολύ και το σπίτι. Όλοι οι χώροι του σπιτιού επαναλαμβάνονται πολλές φορές, και κάθε μέρος είναι άλλο μέρος. Δεν υπάρχει μία αυλή, ένα πηγάδι, μία ποτίστρα, ένα παχνί· υπάρχουν δεκατέσσερα [= άπειρα] παχνιά, ποτίστρες, πηγάδια, αυλές. Το σπίτι είναι μεγάλο όσο και ο κόσμος· ή, μάλλον, είναι ο κόσμος. Να, όμως, που, για να 'χω εξαντλήσει τις αυλές με τα πηγάδια και τις κονισαλέες στοές από γκρίζα πέτρα, βγήκα μια μέρα στο δρόμο και είδα το Ναό των Λάβρεων και τη θάλασσα. Αυτό δεν το 'χα καταλάβει, μέχρι που ήρθε ένα όραμα της νύχτας και μου αποκάλυψε ότι οι ναοί και οι θάλασσες είναι πάλι δεκατέσσερις [= άπειρες]. Τα πάντα είναι πολλές φορές, δεκατέσσερις φορές, αλλά υπάρχουν και δύο πράγματα στον κόσμο που δείχνουν να είναι μόνο μία φορά: πάνω, ο δυσνόητος ήλιος· κάτω, ο Αστέριος. Μπορεί και να 'μαι εγώ που έπλασα τ' αστέρια και τον ήλιο και το θεόρατο σπίτι, μα τώρα δε θυμάμαι τίποτα.

Κάθε εννιά χρόνια, έρχονται στο σπίτι εννιά άνθρωποι για να τους λυτρώσω απ' το Κακό. Ακούω τα βήματά τους ή τις φωνές τους στα βάθη των

πέτρινων στοών και τρέχω όλος χαρά να τους προϋπαντήσω. Η τελετή διαρκεί λίγα λεπτά. Ο ένας μετά τον άλλον σωριάζονται, χωρίς να λερώσω τα χέρια μου με αίμα. Εκεί όπου πέφτουν, εκεί μένουν, κι αυτό με βοηθάει να ξεχωρίζω τη μια στοά απ' την άλλη. Δεν ξέρω ποιοι είναι, αλλά ξέρω πως ένας από δαΐτους, την ώρα που ξεψυχούσε, προφήτεψε πως κάποτε θα ῥχόταν κι ο δικός μου λυτρωτής. Από τότε, δε με βαραίνει η μοναξιά, γιατί ξέρω ότι ο λυτρωτής μου ζει, και μια μέρα θα προβάλει μέσ' από τη σκόνη. Αν η ακοή μου μπορούσε να συλλάβει όλους τους ψίθυρους στον κόσμο, θα ξεχώριζα τα βήματά του. Είθε να με πάει σε κάποιο χώρο με λιγότερες στοές και λιγότερες πόρτες. *Πώς θα ναι ο λυτρωτής μου; αναρωτιέμαι. Θα ναι ταύρος ή άνθρωπος; Θα ναι μήπως ταύρος με ανθρώπινο κεφάλι; Ή θα ναι σαν κι εμένα;*

Ο πρωινός ήλιος άστραφτε πάνω στο μπρούντζινο σπαθί. Δεν είχε μείνει ούτε σταγόνα αίμα.

«Θα το πιστέψεις, Αριάδνη;» είπε ο Θησέας. «Ο Μινώταυρος δεν αντιστάθηκε σχεδόν καθόλου».

Στη Μάρτα Μοσκέρα Τισμαν